

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ Z.**, so sídlom v M., zastúpeného v dovolacom konaní JUDr. P. D., advokátom v B., **2/ Česká republika, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, Rašínovo nábřeží 390/42, Praha, proti odporcovi **Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová č. 19, **o určenie neplatnosti dodatku č. 1/2000 ministra hospodárstva Slovenskej republiky z 11. mája 2000, vydaného pod č. 2139/2000-1000**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 11 C 185/2002, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 6. júna 2006 sp. zn. 23 Co 37/06, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin rozsudkom zo 16. septembra 2004, č. k. 11 C 185/02 – 176 v znení doplnčacieho rozsudku z 20. decembra 2005, č. k. 11 C 185/02 – 215 zastavil konanie voči odporcovi 1/ (Slovenskej republike – Krajský úrad v Žiline) a odporcovi 2/ (Mestu Martin) z dôvodu späťvzatia návrhu voči týmto odporcom (§ 96 O.s.p.), zamietol v celom rozsahu návrh voči odporcovi 3/ (Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky), navrhovateľom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť trovy konania odporcovi 2/ a odporcovi 3/ (ďalej len odporca) a nepriznal náhradu trov konania odporcovi 1/. Zamietnutie návrhu odôvodnil nepreukázaním naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení navrhovateľmi (§ 80 písm. c/ O.s.p.), keďže určením platnosti alebo neplatnosti namietaného dodatku by nedošlo k odstráneniu stavu ohrozenia vlastníckeho práva navrhovateľov k nehnuteľnostiam týmto dodatkom dotknutým a tento stav ohrozenia môže byť odstránený len právoplatnosťou rozhodnutia o návrhu na určenie vlastníctva. Zároveň uviedol, že sporný dodatok č. 1/2000 ako rozhodnutie ministra hospodárstva nie je právnym úkonom v zmysle ust. § 34 Obč. zák., ale je aktom hospodárskeho riadenia, vydaným podľa zák. č. 111/1990

Zb. a zák.č. 109/1964 Zb., preto by nebolo možné určiť neplatnosť sporného dodatku ako právneho úkonu podľa § 39 Obč. zák.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľov 1/, 2/ uznesením zo 6. júna 2006 sp. zn. 23 Co 37/06 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľov voči odporcovi zamietnutý, ako i v nadväzujúcom výroku o náhrade trov konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie s tým, že rozsudok súdu prvého stupňa ponecháva nedotknutý vo výroku, ktorým bolo konanie voči odporcom 1/ a 2/ zastavené. Potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ a týmto odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Výrok o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a vrátení veci na ďalšie konanie zdôvodnil tým, že nemožno prisvedčiť záver súdu prvého stupňa o nedostatku právomoci súdu vo veci konať za situácie, keď v konečnom dôsledku návrh zamietol pre nedostatok nalievavého právneho záujmu (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Ak by totiž bol záver súdu o nedostatku právomoci vo veci konať správny, viedlo by to k úplne odlišnému procesnému následku - zastaveniu konania (§ 103, § 104 O.s.p.). Výrok rozsudku súdu musí korešpondovať s jeho odôvodnením, čo v prípade preskúmaného rozsudku súdu prvého stupňa splnené nebolo. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade bol súd kompetentný preskúmať zákonnosť sporného dodatku č. 1/2000, pretože išlo o preskúmanie, či ním bol vykonaný zásah do vlastníckych práv navrhovateľov zákonným, resp. protizákonným spôsobom.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu do výroku, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie, podal dovolanie odporca a žiadal, aby dovolací súd uvedené uznesenie ako aj rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil z dôvodu, že vec nepatrí do právomoci súdov. Uviedol, že minister hospodárstva Slovenskej republiky v rozhodnutí č. 1/2000 rozhodoval o štátnom majetku a takéto rozhodnutie nepodlieha právomoci súdu podľa § 237 písm. a/ O.s.p. S odkazom predovšetkým na zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia ČSFR č. 364/1990 Zb., rozhodnutie federálneho ministra hutníctva, strojárstva a elektrotechniky ČSFR Slavomíra Stračára č. 54/1990 z 20. júna 1990, uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 386 z 19. mája 1992 a rozhodnutie ministra hospodárstva Slovenskej republiky Ľudovíta Černáka č. 154/1992 z 11. septembra 1992 dôvodil, že na obchodnú spoločnosť Z. nemohlo a ani nikdy neprešlo vlastnícke právo k hnutelným a nehnuteľným veciam, ktoré boli delimitované zo štátneho podniku Z. kombinát M., pretože to zákon nepripúšťal. V snahe na pravú mieru

uviesť nedoriešené záležitosti súvisiace s dotknutými nehnuteľnosťami (36 bytovými jednotkami na Č. ul. a administratívnou budovou na T. ul. v M.) vydal minister hospodárstva Slovenskej republiky Ľubomír Harach 11. mája 2000 dodatok č. 1/2000 k Rozhodnutiu č. 154/1992, akt hospodárskeho riadenia podľa zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku a zák. č. 109/1964 Zb. Hospodárskeho zákonníka. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že Z. M. nenadobudla vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam, z ktorého dôvodu nemohlo a ani nebolo zasiahnuté do vlastníckych práv tejto akciovej spoločnosti.

Navrhovateľ 1/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť. Navrhovateľ 2/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanvej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti, ktorou bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľov 1/ a 2/ voči odporcovi a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená na ďalšie konanie.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanovenia § 237 a § 239.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho

rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c / O.s.p.).

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení, je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., a zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom v konaní nebola zistená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. nie je založená už tvrdením dovolateľa o tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto zákonom ustanovení. Dovolanie je prípustné iba vtedy, ak je rozhodnutie odvolacieho súdu niektorou z väd v ustanovení § 237 O.s.p. uvedených skutočne postihnuté.

Vzhľadom na námietku dovolateľa sa dovolací súd osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti jeho tvrdenia, že odvolací súd, resp. oba nižšie súdy rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

Návrhom požadujúcim určenie neplatnosti dodatku č. 1/2000, vydaného 11. mája 2000 ministrom hospodárstva Slovenskej republiky, žalujú navrhovatelia Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, tvrdiac, že týmto dodatkom došlo k zásahu do ich

nadobudnutých vlastníckych práv k nehnuteľnostiam v dodatku uvedeným. Ide tu o dodatok k Rozhodnutiu ministra hospodárstva Slovenskej republiky č. 154/1992 z 11. septembra 1992 č.j. 11554/100/250/1992 o prechode práv, povinností a záväzkov. V dodatku sa uvádza, že rozhodnutím ministra hutníctva, strojárstva a elektrotechniky ČSFR č. 54/1990 bol podľa čl. III zrušený Kombinát Z., M. s tým, že majetok, ktorý nebol prevedený na novozaložené š.p., prechádza na novozaloženú spoločnosť Z., ktorá vykoná rozdelenie všetkého majetku, práv a záväzkov, ktoré na ňu prešli vyššie uvedeným rozhodnutím. Na základe oznámenia primátora mesta Martin z 9. mája 2000 vyšli dodatočne najavo nové skutočnosti, ktoré neboli známe v čase vydania rozhodnutia ministra hospodárstva č. 154/1992. V Z. zostali nerozdelené : 36 bytových jednotiek na Č. ul. v M. č.s. X k.ú. M. a budova na T. ul. X v M. č. s. X, parc. č. X k.ú. M. V dodatku minister hospodárstva Slovenskej republiky vyčlenil spomenuté nehnuteľnosti zo spoločnosti Z. a určil prevod majetku a to 36 bytových jednotiek na Č. ul. v M. č.s. X k.ú. M. na mesto Martin a budovu na T.ul. X v M. č. s. X, parc. č. X k.ú. M. v súlade s uznesením vlády SR č. 386 z 19. mája 1992 na Okresný úrad v Martine, stanoviac účinnosť dodatku dňom 15. mája 2000.

Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Právomoc súdov vymedzuje ust. § 7 Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 7 ods. 1 O.s.p. súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa § 7 ods. 2 O.s.p. súdy v občianskom súdnom konaní preskúmávajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V zmysle § 7 ods. 3 O.s.p. iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

V tejto právnej veci nejde o posúdenie rozhodnutia o privatizácii, kde je prieskum súdu vylúčený podľa § 10 ods. 9 Zák. č. 92/1991 Zb., v znení neskorších predpisov. Hoci návrhom na začatie konania na riešenie súdu predložený predmet konania by nebolo možno podriaďiť pod žiadny zo vzťahov vymedzených v § 7 O.s.p., neznamená to ešte, že by už len tým bola vylúčená právomoc občianskoprávneho súdu. Pri pochybnostiach o právomoci súdu treba totiž ustanovenie § 7 O.s.p. vykladať v súvislosti s ust. § 104 ods. 1 druhá veta pred

bodkočiarkou O.s.p., podľa ktorého ak vec nespadá do právomoci súdov, alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu. Citované ustanovenie vôbec nepredpokladá, aby súd zastavil konanie pre nedostatok právomoci a zároveň nerozhodol o postúpení veci inému orgánu z dôvodu, že nie je daná právomoc ani žiadneho iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie. V uznesení o zastavení konania pre nedostatok právomoci je súd povinný rozhodnúť, ktorému orgánu sa vec postupuje (výnimkou je právomoc cudzozemského orgánu). Ak súd dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie o veci (§ 7 O.s.p.) a nie je daná ani právomoc iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie, nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale vec musí prejednať sám; inak by došlo k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Takýto postup je v súlade s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý zakotvuje právo na súdnu ochranu, obsahom ktorého je možnosť každého domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (porovnaj tiež R 82/2002). Dovolateľ napokon ani neuvádza, že by daná vec ako nepatriaca do právomoci súdu patrila do právomoci určitého iného orgánu Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov námietke odporcu spočívajúcej na tvrdení, že na prejednanie a rozhodovanie v tejto právnej veci nie je daná právomoc súdu, nemožno prisvedčiť. Tento záver však neznamená, že by návrhu na začatie konania malo byť vyhovené. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh je motivovaný obavou zo spochybňovania vlastníctva navrhovateľov k nehnuteľnostiam uvedeným v spomenutom rozhodnutí ministra. Podaný návrh však nežiada priamo určiť existenciu či neexistenciu práva, resp. právneho vzťahu a sleduje len riešenie (určenie) určitej čiastkovej otázky vo vzťahu, či tu právo (vlastnícke) je alebo nie je; preto takémuto určovaciemu návrhu chýba naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Takýto záujem možno vidieť len na samotnom určení práva (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 98/2004). Treba dodať, že súdna prax, ktorá za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. považuje aj návrh na určenie neplatnosti zmluvy, hoci sa ním priamo neurčuje existencia či neexistencia práva, resp. právneho vzťahu, uplatnenie takejto žaloby a teda aj splnenie podmienky naliehavosti právneho záujmu navrhovateľa vidí prísne reštriktívne (bližšie porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 91/2006).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania nemožno v danom prípade vyvodiť ani z ust. § 237 a ani z ust. § 239 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval a to z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo. Vo veci bude ďalej konať súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t.j. vrátane trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 151 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

V Bratislave 28. februára 2008

Za správnosť vyhotovenia :